

DİNLER TARİHİ BÖLÜMÜ YÜKSEK LİSANS OKUMA LİSTESİ

Bu okuma listesi, Dinler Tarihi anabilim dalında Yüksek Lisans (master) düzeyinde eğitim alan öğrencilerin mesleki formasyon kazanmaları, disiplinin gelişim sürecini kavramaları ve temel dünya dinlerinin tarihsel ve teolojik altyapısını kurabilmeleri amacıyla tematik olarak sınıflandırılmıştır.

1. Dinler Tarihi Disiplinine Giriş ve Kuramsal Temeller

Dinler Tarihi anabilim dalında akademik eğitime başlarken disiplinin gelişim tarihini, kurucularını, temel tartışmalarını ve batılı/yerel öncüleri kavramayı amaçlayan giriş mahiyetindeki eserler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Dinler Tarihi, Tarihsel Bir Anlatı	Eric J. Sharpe (Çev. Fuat Aydın)	Sakarya: Sakarya Üniv. Kültür Yay., 2013
2	Dinler Tarihinin Batılı Öncüleri	Mustafa Alıcı	İstanbul: İz Yayıncılık, 2011
3	Dünya Dinlerinde Kutsal Metinler	Süleyman Turan & Emine Battal	Ankara: Eskiyei Yayınları, 2024
4	Arayış: Tarih ve Dinde Anlam	Mircea Eliade (Çev. Cem Soydemir)	Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2011
5	Kutsal ve Kutsal-Dışı: Dinin Doğası	Mircea Eliade (Çev. Ali Berkay)	İstanbul: Alfa, 2017

2. Metodoloji, Fenomenoloji ve Sembolizm

Dini fenomenlerin mahiyetini, tezahür biçimlerini ve dinler tarihi incelemelerinde kullanılan temel fenomenolojik-bilimsel yöntemleri ele alan kuramsal çalışmalar.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Dinler Tarihinde Metodoloji Denemeleri	Mehmet Aydın (Ed.)	Konya: Din Bilimleri Yayınları, 2003
2	Din Fenomenolojisi: Tarihçe Yöntem Uygulama	Mustafa Ünal	Kayseri: Geçit Yayınları,

			1999
3	Dinler Tarihi: Bilimsel Bir Disiplin Olarak Kuruluşuna Teorik Bir Giriş	Joachim Wach (Çev. Fuat Aydın)	İstanbul: Ataç Yayınları, 2004
4	Kutsal İfade Etmek	James L. Cox (Çev. Fuat Aydın)	İstanbul: İz Yayıncılık, 2004
5	Sembolizm ve Hac	Kenan Has	Ankara: İlâhiyât, 2005

3. Yahudilik Araştırmaları

Yahudi kutsal metinleri, teolojisi, ibadetleri ve tarihi hakkında akademik düzeyde temel altyapı oluşturan monografiler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Yahudilik	Salime Leyla Gürkan	Ankara: İSAM Yayınları, 2013
2	Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudi Tarihi	Yasin Meral	İstanbul: MiletNihal Yayınları
3	Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat	Baki Adam	İstanbul: Pınar Yayınları, 2001
4	Yahudi Tarihi Yahudi Dini	İsrael Shahak	İstanbul: Anka Yayınları, 3. Bsk., 2004

4. Hristiyanlık Araştırmaları

Hristiyanlığın kökenleri, mezhepleri, temel doktriner tartışmaları, ibadet ritüelleri ve Reform süreci üzerine yoğunlaşan temel başvuru kitapları.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Hristiyanlık	Şinasi Gündüz	Ankara: İSAM Yayınları, 2006
2	Pavlus Hristiyanlığına Giriş	Fuat Aydın	Ankara: EskiYeni Yayınları, 2011
3	Protestanlık	Ali Erbaş	İstanbul: İnsan Yayınları
4	Luther ve Reformu: Katolisizmi Protesto	Hakan Olgun	Ankara: Fecr Yayınları, 2001

5	Hız. İsa'ya Ne Oldu?	Mahmut Aydın	Ankara: Otto, 2011
6	Kitabı Mukaddes'i Kim Yazdı	Richard Elliott Friedman (Çev. Muhammet Tarakçı)	İstanbul: Kabalcı, 2005

5. Doğu Dinleri Araştırmaları

Hinduizm, Budizm, Sihizm, Jainizm, Konfüçyüsçülük ve Taoizm gibi Hint ve Doğu Asya kökenli inanç sistemlerinin felsefelerini ve kutsal metin yapılarını analiz eden çalışmalar.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Doğu Dinleri	Ali İhsan Yitik	Ankara: İSAM Yayınları, 2014
2	Hint Dinlerine Giriş	Fuat Aydın	Ankara: EskiYeni Yayınları
3	Hinduizm	Kim Knott (Çev. Ceylan Ertung)	Ankara: Dost, 2017
4	Şinto: Kamilerin Yolu	Sokyo Ono (Çev. Suat Ertüzün)	İstanbul: Okyanus Yayınları, 2004

6. Mitoloji ve Antik Dinler

Eski inanç biçimlerini, mitlerin yapısal özelliklerini, dinsel sembolizmleri ve evrensel mitolojik anlatıları inceleyen kuramsal klasikler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Mitlerin Özellikleri	Mircea Eliade (Çev. Sema Rifat / Ali Berktaş)	İstanbul: Alfa Yayınları / OM Yayınları, 2001
2	Şamanizm	Michel Perrin (Çev. Bülent Arıbaş)	İstanbul: İletişim Yayınları, 2. Bsk., 2003
3	Mitolojinin Gücü: Kutsal Kitaplardan Hollywood Filmlerine Mitoloji ve Hikâyeler	Joseph Campbell (Çev. Zeynep Yaman)	İstanbul: MediaCat, 3. Bsk., 2013

7. Dinler Tarihi Sahasında Süreli Yayınlar

Lisansüstü çalışmalar boyunca düzenli olarak takip edilmesi, alan yazındaki güncel tartışmalara ve metodolojik gelişmelere hâkimiyet açısından elzem olan bilimsel süreli yayınlar şunlardır:

Dergi Adı	Kapsam	Erişim Adresi
Milel ve Nihal	Ulusal / Hakemli	https://www.milelvenihal.org/milel-nihal-dergisi
Oksident	Ulusal / Hakemli	https://uludag.edu.tr/garbiyat/oksident-dergisi-tanitim-yazisi-65191
Dinler Tarihi	Ulusal / Hakemli	https://yayinasbu.asbu.edu.tr/tr/dergi-i-erik/Dinler%20Tarihi
Numen	Uluslararası / AHCI	https://brill.com/view/journals/nu/nu-overview.xml

8. Temel Başvuru ve Müracaat Kaynakları

Dinler Tarihi terminolojisine, kavramsal arka plana ve temel tanımlara hâkim olmak adına kütüphanede sürekli el altında bulundurulması gereken başvuru eserleri şunlardır:

Eser Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
Din ve İnanç Sözlüğü	Şinasi Gündüz	İstanbul: Vadi Yayınları, 2017 (2. Baskı)
Ansiklopedik Dinler Sözlüğü	Mehmet Aydın	Konya: Din Bilimleri Yayınları, 2005
Dinler Tarihi Sözlüğü	Mircea Eliade (Çev. Ali Erbaş)	İstanbul: İnsan Yayınları, 1997
Yahudilikte Kavram ve Değerler	Yusuf Basalel (Der.)	İstanbul: Gözlem Gazetecilik, 2001

DİNLER TARİHİ BÖLÜMÜ DOKTORA OKUMA LİSTESİ

Bu okuma listesi, Dinler Tarihi anabilim dalında doktora düzeyinde araştırma yapan akademisyen adaylarının disiplinin epistemolojik sınırlarını zorlamaları, sosyal bilimler felsefesiyle bağ kurmaları ve özel uzmanlık alanlarında (dinlerin tarihi, kristoloji, gnostisizm, ezoterizm ve din bilimleri metodolojisi) ileri düzey tahlil yeteneği kazanabilmeleri için hazırlanmıştır. Doktora düzeyindeki bu okumalar, eleştirel, karşılaştırmalı ve kuramsal ağırlıklı monografilerden oluşmaktadır. Her bir eser, bağımsız birer tez ve metodolojik model sunması bakımından doktora seminer ve yeterlilik süreçlerinin temel omurgasını teşkil eder.

1. Metodoloji, Bilim Felsefesi ve Dinî Metinler

Dinler Tarihi sahasındaki çağdaş metodolojik krizleri, epistemolojik tartışmaları, sosyal bilimler felsefesini ve disiplinlerarası yaklaşımları irdeleyen kuramsal eserler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Mircea Eliade ve Din: Dinler Tarihinde Felsefe ve Metodoloji	Ramazan Adıbelli	İstanbul: DBY Yayınları, 2021.
2	Dinler Tarihi: İnançlar ve İbadetlerin Morfolojisi	Mircea Eliade (Çev. Mustafa Ünal)	İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2003
3	Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi I-II-III	Mircea Eliade (Çev. Ali Berktaş)	İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2003
4	Dinler Tarihi İncelemelerinde Çağdaş Yaklaşımlar / 1945'ten Günümüze	Fuat Aydın (Der. ve Çev.),	Ankara: EskiYeni Yayınları, 2013
5	Dinler Tarihinde Çağdaş Metodolojik Problemler	Mustafa Alıcı	İstanbul: Ensar Neşriyat (Metodoloji Semineri II), 2005
6	Çağdaş Sosyal Bilimler Felsefesi	Brian Fay (Çev. İsmail Türkmen)	İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2012
7	Sosyal Bilimler Felsefesi, Pragmatizme Doğru	Patrick Baert	İstanbul: Küre Yayınları, 2009
8	Arkeolojik Düşünce Tarihi	Bruce G. Trigger	Ankara: EskiYeni Yayınları, 2014
9	Çağdaş Bilimsel Araştırma Metodolojisi ve Sorunları	Orhan Türkdoğan	İstanbul: IQ Yayınları
10	Kutsalın Yorumu	William Paden (Çev. Abdurrahman Kurt)	Bursa: Sentez Yayınları, 2008
11	Dinlerin Kutsal Metinleri	Cemil Kutlutürk & Hayrünnisa Düzgün (Eds.)	Ankara: EskiYeni Yayınları, 2025

2. Yahudilik Tarihi ve Mezhepleri, Güncel Konular

Yahudilik bünyesindeki hermenötik gelenekleri (Talmud), fundementalist akımlar, tarihsel kırılmaları ve arkaik mezhepleri (Samiriler vb.) derinlemesine analiz eden monografiler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Yahudi Halkı Nasıl İcat Edildi? Kitabı Mukaddes'ten Siyonizme	Şlomo [Shlomo] Sand (Çev. Işık Ergüden)	İstanbul: DK, 2011
2	Talmud ve Hadis	Mehmet Sait Toprak	İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2012
3	Hz. Musa'nın Muhalefeti, Horus'u Öldürmek	Hakan Olgun	İstanbul: MiletNihal Yayınları
4	İslam Dünyasında Samiriler: Osmanlı Dönemine Kadar	Nuh Arslantaş	İstanbul: İz Yayıncılık, 2008
5	İsrail'de Yahudi Fundamentalizmi	Israel Shahak & Norton Mezvinsky (Çev. Ahmet Emin Dağ)	İstanbul: Anka Yayınları, 2. Bsk., 2004
6	Holokost Endüstrisi: Yahudi Acılarının İstismarı	Norman G. Finkelstein (Çev. Utku Umut Bulsun)	İstanbul: Kutadgu Yayınları, 2024.

3. Hristiyanlık Çalışmaları, Konsiller ve Mezhepler Tarihi

Hristiyanlığın kurumsallaşma tarihi, kristoloji tartışmaları, teolojik konsiller, kurumsal yapılar (Papalık), teolojik metinler ve modern mezhepsel paradigmaları araştıran akademik çalışmalar.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Geç Antikçağ'da Hristiyanlık: Doğu'da İsa Doktrininin Siyasi ve Entelektüel Tarihi	Turhan Kaçar	İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2009
2	Konsiller Tarihi: İznik'ten II. Vatikan'a	Francis Dvornik	Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1990
3	Geçmişten Günümüze Papalık	Bekir Zakir Çoban	İstanbul: İnsan Yayınları, 2009
4	İsa, Pavlus, İnciller: Hristiyanlık Neden ve Nasıl Ortaya Çıktı?	Zafer Duygu	İstanbul: Düşün Yayıncılık
5	Dört İncil, Yazılması, Derlenmesi, Muhtevası, Farklılıkları ve Çelişkileri	Şaban Kuzgun	İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları
6	Katolik Din Adamı Alfred Loisy'nin Yeni Ahit Eleştirisi	Ramazan Adıbelli	Kayseri: Kimlik, 2019
7	Sekülerliğin Teolojik Kurgusu Protestanlık	Hakan Olgun	İstanbul: İz Yayınları, 2007
9	Ortaçağ'dan Günümüze Hristiyan Müslüman İlişkileri Tarihi	Hugh Goddard (Çev. Şükrü Alpagut)	İstanbul: Say Yayınları, 2000

10	Monologdan Diyaloga: Çağdaş Hristiyan Düşüncesinde Hristiyan-Müslüman Diyalogu	Mahmut Aydın	Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2001
11	İsa Nasıl Tanrı Oldu?	Richard E. Rubenstein	İstanbul: Gelenek Yayınları, 2004
12	Bir Hristiyan Dogması: Teslis	Mehmet Bayraktar	Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2012

4. Doğu Dinleri, Maniheizm ve Gnostisizm Araştırmaları

Klasik Doğu metinleri ile gnostik ve dualist akımların (Sâbîlik, Maniheizm vb.) tarihsel ve teolojik doktrinlerini inceleyen araştırmalar.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Hint Kutsal Metinleri	Cemil Kutlutürk	İstanbul: Dergah Yayınları, 2015
2	Kadim İran'da Din	Mehmet Alıcı	İstanbul: Ayışığı Yayınları
3	Sâbîler / Sâbîiler, Son Gnostikler	Şinasi Gündüz	Ankara/İstanbul: Vadi Yayınları, 2017
4	Maniheizm Gnostik Yaşamın Şifreleri: Bir Giriş Denemesi / Işığın Elçisi Mani	Mehmet Alıcı	İstanbul: MiletNihal Yayınları / Divan Kitap, 2018
5	Budistlerin Kutsal Kitapları	Korhan Kaya	Ankara: İmge Yayınları, 1999

5. Karşılaştırmalı Din Çalışmaları, Dinler Arası Diyalog, Milet-Nihal Gelenekleri ve Reddiye Edebiyatı

Klasik İslami Milet-Nihal külliyyatı (Şehristani vb.), dinlerarası ilişkiler, diyalog kuramları ve İslami reddiye geleneğinin entelektüel tarihini konu alan eserler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	el-Milet ve'n-nihal	Şehristani (Çev. Mustafa Öz)	Ankara: Türkiye Yazmalar Kurumu Başkanlığı Yayınları
2	Dinlerarası Diyalog: Mahiyet, İlkeler ve Tartışmalar	Mahmut Aydın	İstanbul: Pınar Yayınları, 2008
3	Monologdan Diyaloga: Çağdaş Hristiyan Düşüncesinde Hristiyan-Müslüman Diyalogu	Mahmut Aydın	Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2001
4	Müslümanların Diğer Dinlere Karşı Yazmış Olduğu Reddiyeler ve Tartışma Konuları	Mehmet Aydın	Ankara: TDV Yayınları, 2002

5	Batı İslam Algısının Arkeolojisi	Fuat Aydın	Ankara: EskiYeni Yayınları, 2011
---	---	------------	----------------------------------

6. Mitoloji ve Antik Dinler Antropolojisi

Antropoloji, sosyoloji ve din bilimleri bağlamında mitolojilerin, antik ve ilkel inanç yapıları ile ritüellerin eleştirel kuramlarını içeren derinlemesine çalışmalar.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Tanrı'nın Maskeleri I-II-III (İlkel, Doğu, Batı Mitolojisi)	Joseph Campbell	İstanbul: İmge Yayınları, 2001
2	Dini Hayatın İlkel Biçimleri	Emile Durkheim (Çev. Fuat Aydın)	Ankara: EskiYeni Yayınları
3	İlkelerde Din	Edward Evans-Pritchard	İstanbul: Öteki Yayınevi, 1999
4	Eski Mezopotamya Dinlerine Giriş: Tanrılar, Ritüel, Tapınak	Kürşat Demirci	İstanbul: Ayışığı Kitapları
5	Anadolu'da Paganizm	Şinasi Gündüz	İstanbul: MiletNihal Yayınları

7. Yeni Dini Hareketler ve Küreselleşme Süreçleri

Modern çağda ortaya çıkan dini akımları, milenyum tarikatlarını, misyonerlik teorilerini ve küreselleşmenin din üzerindeki etkilerini tartışan kapsamlı monografiler.

No	Kitap Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
1	Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi	Süleyman Turan, Emine Battal (Ed.)	İstanbul: Okur Akademi, 2020
2	Yeni Dini Hareketler ve Misyonerlik	Süleyman Turan	Ankara: Eğitim Yayınevi, 2022
3	Güç, İktidar ve Kutsal, Tanrı Kral'dan Tanrı İnsan'a	Şinasi Gündüz	İstanbul: Hikav Yayınları, 2020
4	Küresel Sorunlar ve Din	Şinasi Gündüz	Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2005
5	Milenyum Tarikatleri	Ali Köse	İstanbul: Timaş Yayınları, 2014

8. Dinler Tarihi Sahasında Süreli Yayınlar

Lisansüstü çalışmalar boyunca düzenli olarak takip edilmesi, alan yazındaki güncel tartışmalara ve metodolojik gelişmelere hâkimiyet açısından elzem olan bilimsel süreli yayınlar şunlardır:

Dergi Adı	Kapsam	Erişim Adresi
Milel ve Nihal	Ulusal / Hakemli	https://www.milelvenihal.org/milel-nihal-dergisi
Oksident	Ulusal / Hakemli	https://uludag.edu.tr/garbiyat/oksidant-dergisi-tanitim-yazisi-65191
Dinler Tarihi	Ulusal / Hakemli	https://yayinasbu.asbu.edu.tr/tr/dergi-i-erik/Dinler%20Tarihi
Numen	Uluslararası / AHCI	https://brill.com/view/journals/nu/nu-overview.xml

9. Temel Başvuru ve Kavram Eserleri

Dinler Tarihi terminolojisine, kavramsal arka plana ve temel tanımlara hâkim olmak adına kütüphanede sürekli el altında bulundurulması gereken başvuru eserleri şunlardır:

Eser Adı	Yazar / Çevirmen	Yayın Bilgisi
Din ve İnanç Sözlüğü	Şinasi Gündüz	İstanbul: Vadi Yayınları, 2017 (2. Baskı)
Ansiklopedik Dinler Sözlüğü	Mehmet Aydın	Konya: Din Bilimleri Yayınları, 2005
Dinler Tarihi Sözlüğü	Mircea Eliade (Çev. Ali Erbaş)	İstanbul: İnsan Yayınları, 1997
Yahudilikte Kavram ve Değerler	Yusuf Basalel (Der.)	İstanbul: Gözlem Gazetecilik, 2001
Encyclopedia of Religion	Lindsay Jones (Ed.)	Farmington: Thomson Gale, 2005